

Piippujen Ympärillä

VARKAUS-SEURA RY
www.varkaus-seura.fi

Suomen
Kotiseutuliitto

Kivikaudesta digiaikaan Valtakunnalliset kotiseutupäivät 2.-5.8.2012 Mikkelin seudulla

Koulutien alku tänään ja 60 vuotta sitten

Petran koulu alkoi 9.8.2012 ja ukin koulun alkamisesta on jo 60 vuotta, eli ukin koulu alkoi 1.9.1952.

Petra soitti pari päivää ennen koulun alkua ja ilmoitti istuvansa ylihuomenna koulunpenkillä. Koulu on Äänekosken keskuskoulun 1 C-luokka. Äidin kanssa kilometrin koulumatka oli sujunut 'ängripööd'-reppu selässä hyvin. Luokassa oli ollut 19 oppilasta. Koulupäivän pituus oli ollut kolme tuntia. Päivä oli sujunut odotellulla tavalla.

Kun Petran kouluasiat tavatessamme oli käsitelty, halusi hän tietää, millainen koulu ukilla oli, kun ukki oli ekaluokkalainen. Sitäpä piti ruveta muistelemaan.

Koulumatka oli kolme kilometriä. Yleensä kuljimme kärrytietä pitkin, ja matkalla oli useita portteja ja veräjiä. Joskus kiersimme maantien kautta, jos halusimme nähdä auton. Talvella joskus isä vei hevosella ja reellä kouluun, ja silloin reki oli täynnä koulukyytiläisiä. Tänään lasten koulutie pyritään suojaamaan turvalliseksi ja vältetään runsaasti liikennöityjä teitä.

Ukin kotona ei ollut sähkövaloa, vaan valo tuli öljylampusta ja 'hasakista'. Ei koulullakaan ollut sähkövaloa, ja sähkövalot tulivat koulullemme muistaakseni ekaluokan loppupuolella. Kerron sähkövalosta siksi, koska mitään sähköisiä laitteita ei ollut.

Koulussamme oli yhteensä 60

oppilasta. Opettajia oli kaksi, ja samoin oli luokkahuoneita. Meidän luokassa oli oppilaita 1.-3.-luokilta. Meitä ekaluokkalaisia oli 6. Johtajaopettajan luokassa olivat 4.-7.-luokkalaisten.

Lämmin kouluruoka syötiin luokissa. Repusta kaivettiin pulpetille eväät, jotka olivat leipäpalaset ja maitopullo. Ruokana oli yleensä velliiä, puuroa tai soppaa, sillä ruokailuväliseenä oli vain lusikka.

Koulussa opettajalla oli apuvälineenä karttakepin lisäksi kartteline, kartat ja kuvataulut esim. linnuista. Laskennossa havaintovälineenä oli helmitaulu.

Välitunnit olivat silloin oppituntien välissä niin kuin nytkin. Vapaa-ajan päätyttyä opettaja soitti kaunisäänisellä vaskikellolla, ja oppilaat juoksivat oven eteen jonoihin. Opettaja odotti, etteä jonot olivat suorissa sisääntuloa varten.

Tässä muutama muisto ukin koulutien alusta. Muistoistani olen ylpeä ja kiitollinen opettajille. Aika oli silloin toisenlainen.

Nyt ukki sai olla Petraa vastassa koulunportilla Justi-koiran kanssa koulupäivän päättyessä. Tämä on minulle kunniatehtävä ja uusi ylpeydenaihe.

Toivotan kaikille ekaluokkalaisille ja muillekin koululaisille turvallista koulutietä ja onnea elämään.

Raimo Sikanen

Varkaus-seura ry:n puheenjohtaja

Torstaina 2.8. alkoivat Mikkelin kadut täyttyä vieraasta väestä. Kotiseutupäivien ensimmäinen tapahtuma, Kulttuuriperintö ja identiteetti -seminaari käynnisti Kotiseutupäivät. Aktiivisimmat kotiseutuihmiset olivat jo paikalla.

Perjantaina aamulla kokoon tuivat kotiseututyön alueoimijat Aluekammariin keskustelemaan ajankohtaisista asioista.

Sitten alkoivatkin helteisessä säässä Kotiseutupäivien avajaiset. Torille marssi Puolustusvoimien vartioparaati, jota tahditti lappeenrantaalainen Ratsuväen perinnesoitokunta. Vartioparaatin poistuttua Suomen Kotiseutuliiton tervehdyksen esitti Kotiseutuliiton hallituksen puheenjohtaja **Kirsi Moisander**. Mikkelin kaupungin tervehdyksen toi kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Arto Seppälä**. Viime vuoden Kotiseutupäivien järjestäjiltä Turusta toi viestin hallintosuunnittelija **Helena Heikniemi-Pääkkönen**. EU-komission tervehdyksen esitti 'Mikkelin oma poika' komission varapuheenjohtaja, talous- ja raha-asioista vastaava komissaari **Olli Rehn**. Hän kertoi myös lapsuus- ja nuoruusmuistojaan Mikkelistä. Avajaisen päätökseksi ristiinalainen teatteriryhmä Astuvansalmen Amatsonit esitti kivikauteen sijoittuvan näytelmän Kalastajan kalaasit. Esityksen oli ohjannut **Tarja Pyhähuhta**.

Virallinen ohjelma jatkui Suomen Kotiseutuliiton vuosikokouksella, jonka avasi Suomen Kotiseutuliiton puheenjohtaja **Pekka Laaksosen**. Kokouksen alussa palkittiin Vuoden kotiseututeko ja Vuoden kaupunginosa.

Palkitsemisen jälkeen kokous jatkui esityslistan mukaisesti. Todettiin, että lausuntoja ei nyt anneta, sillä kevään aikana on annettu lausunnot sekä kuntarakenteen uudistuksesta että perusopetuksen oppituntimuutosesityksestä. Vuosikertomuksesta mainittakoon, että on järjestetty sekä Kuku (Kulttuuri kunniaan) - että Kotiseutuarkistokoulutusta eri puolilla maata. Kotiseutuliiton 'tunnuslinnaksi' on valittu varpunen. Nyt se on saanut

graafisen muodon, ja nimeksi sille on annettu Kotonen.

Suomen Kotiseutuliiton lähiajan toiminnan päälinjoiksi hyväksyttiin seuraavat asiat: 1. Kotiseututyö muuttuvassa Suomessa. 2. Kotiseutudun tutkimus: Kotiseutuarkistojen kehittäminen, kotiseutujulkaisujen tekeminen ja paikallismuseotoiminnan kehittäminen. 3. Järjestötoiminnan ja jäsenpalvelutyön kehittäminen.

Kotiseutuliiton valtuuston jäsenet, puheenjohtajat ja aluekehitysasiantuntija on esitelty Sinun Savossa 8.8. Samoin siinä oli selostus Kotiseutuliiton jäsenistöstä. En palaa näihin asioihin.

Vuosikokouksen jälkeen ohjelma jatkui Ideointikammareissa, joissa pohdittiin kotiseututoiminnan haasteisiin ratkaisuja.

Päivän lopussa oli Keskustelukammari kuntaliitoksista ja identiteeteistä. Kotiseutuliiton pääsihteeri **Lassi Saressalo** alusti keskustelun. Saressalon mukaan asiaa on tarkasteltava näkökulmista Mennyt / Nykyinen / Tuleva. Sloganiksi sopisi: Kuntaliittäjät, älkää unohtako ihmistä! Toisena otsikkona Saressalolla oli toteamus: Kunta meni, mutta kotiseutu säilyy! Alustajan ajatukset voisi tiivistää hänen viestiinsä: Perinteen arvo pitää tunnustaa, mutta maailman muuttuessa on osattava säilyttää se mikä on tärkeää ja olennaista sekä ponnistaa kohti uutta. Tämä sopii kaikkeen kotiseututyöhön nykyisessä muuttuvassa maailmassa.

Lauantai oli retkipäivä. Illalla oli vuorossa Kotiseutugaala, jonka pitopaikkanana oli Kauppakeskus Stellan Tähtitori. Kaupungin tervehdyksen toi kaupunginjohtaja **Kimmo Mikander** ja 'Marskin' tervetuloitovotuksen esitti **Timo Närhinsalo**. Tilaisuudessa jaettiin yhdelletoista henkilölle Kotiseututyön ansiomitali. Se on Kotiseutuliiton korkein tunnustuksenosoitus. Pieksämäeltä ansiomitalin sai opetusneuvos **Hannu Hyyrinen**. Onnittelut Hannu Hyyriselle ansiomitalista! Kotiseutugaala päättyi yhteisesti laulettuun Savolaisen lauluun ja Kotiseutuliiton puheenjohtaja Pekka Laaksosen esittämiin Loppusanoihin. Ilta jatkui vielä

kevyemmän ohjelman ja tanssimusiikin myötä. Ohjelman juontajana toimi mikkeliäislähtöinen näyttelijä-kirjailija **Manuela Bosco**.

Sunnuntaina, päätöspäivänä, oli Juhlahuononpalvelus Mikkelin tuomiokirkossa. Saarnan piti piispa **Seppo Häkkinen**. Jumalanpalveluksen lopuksi hän lähetti sankarihaudoille Kotiseutuliiton seppelpartion. Seurakuntasalissa tarjottiin vielä kirkkokahvit.

Kiitokset kaikille Kotiseutupäivien järjestelyissä ja päivien aikana eri tehtävissä toimineille. Paljon oli mielenkiintoista kuultavaa ja nähtävää.

Sirpa Ollikainen

*Avasin korvani sateelle
Koivikossa
Lintujen laulaessa
toisen perhejuhlan riemua*

*Sateen rapina jatkuu
Aurinko lämmittää järven selän
Tanssi alkaa
Sade jatkuu – kuuntelen sitä*

*Onko tämä se elokuva
kun ensimmäisen kerran
tunnen ja koen ihmeen
Sataa siemeniä
Koivunsiemeniä*

*Illan tyyneydessä ajatus karkaa
Kaksi perhosta hietikon keskellä
vieri vieressä
vain toisilleen*

Päivi Vammelvirta

Kuva: Sinun Savo

PORTTI

**Ravintola
Tyyskänhovi**

Wredenkatu 4, Varkaus. P.040 717 8491

www.tyyskanhovi.com

Ekotori

Warkop Oy
Savontie 44, Varkaus. Puh. 0207 575 090
www.ekotori.eu